

בלילה מפני שלא הוקשה להזאה, [דאי לאה"כ] אמאי כשירה בשמיני, דהזאה בשביעי דוקא [דטבילה אף בשמיני]⁶¹ כדאמרין⁶² דאם הזה בז' וטבל בח' עלתה לו טבילה. ונראה כמו שמפרש ריב"א דמתני' דהכא איירי בטבילת אזור שצריך לטבול ביום כדאיתא במסכת פרה⁶³ אין טבילת אזור בלילה ומזין ביום⁶⁴.

[כ, ב] אלא אמ' ר' זירא מהכא והיו לנו הלילה משמר והיום מלאכה. כדפרישית בפ"ק דברכות⁶⁵.

כל הלילה כשר לקצירת העומר ולספירת העומר⁶⁶. מהכא פסקין מדמדמה ספירת העומר לקצירת העומר, דברכת ספירת העומר הויא מעומד, דמה קצירה מעומד דכתיב מהחל חרמש בקמה, ודרשינן⁶⁷ אל תקרי בקמה אלא בקומה, אף ספירת העומר מעומד⁶⁸. ומינה ילפינן

ולעיל שם סי' תקכו, יראים השלם סי' רסא, רוקח סי' רצד, עיטור הל' חו"מ (קלו, א) ומאירי כאן שגרסו במשנה שכל הלילה כשר לספירת העומר. יצוין שרבו של רבינו מהר"ם רוטנבורג בתשובותיו מה' פראג סי' תרמה גורס במשנה ספירה לפני קצירה. ועי' שבה"ל השלם סי' רלד. ⁶⁷ בפסקי הרא"ש שלח פסחים: וכי מברכים מברכים מעומד דת"ר בקמה תחל לספור אל תקרי בקמה אלא בקומה. ובהגהות הגר"ב שם אות ג: לא מצאתי בכל הש"ס. ובמחילה מכבוד הרב באר הגולה בשו"ע א"ח סי' תפט אות ד שציין מברייאת דבקמה תחל כו'. אולם מתוס' הרא"ש כאן נראה כבאר הגולה שהרי כתב מדמדמה ספירת העומר לקצירת העומר וכו' ודרשינן וכו'. ולפי"ז אין מקום להגהותו של הגר"ב שם ברא"ש דס"ר (= דסמכו רבנן) במקום דת"ר. אולם עצם הדרש אינו בספרי חז"ל שלפנינו. ונמצא כן בפסיקתא זוטרותא פרשת אמור דף סה ע"א. אך שם מדובר על מצות ספירת העומר ולא על הברכה. וראה להלן בהערה הבאה. וכן פסק הרמב"ם בהל' תמור"מ פ"ז הל' כג ואין מונין אלא מעומד. אבל בשאר מצוות לא כתב כן אלא רק לגבי שופר (פ"ג ה"י) מפני כבוד הצבור, ועי' פי' רבינו מנוח שם, מהר"י קורקוס וציוני מהר"ג הל' תמור"מ שם. ועי' תניא רבתי סי' נ. ⁶⁸ ועדיין צ"ב דדרשא זו קאי על הספירה ולא על הברכה, שאין חיובה אלא מדרבנן. וצ"ל דזה דבר פשוט שהברכה של המצוה דינה לאומרה כמו המצוה, ואחר שידעין מדרשא שהספירה מעומד, ממילא ידעין דה"ה דהברכה מעומד. וכן מוכח מפס"ז פרשת לך לך שמדרשא זו יליף גם על ברכת מצוות אלו דבעינן בעמידה. והיינו דהברכה היא כחלק מהמצווה. וכן

והקשה הר"ר אפרים⁵⁶ כיון דמילה הוי ביום ולא בלילה, א"כ הוי מילה מצות עשה שהזמן גרמא כמו תפלין, ואמאי איצטריך בפ"ק דקידושין⁵⁷ אותו ולא אותה למיפטר נשים. ואומר ר"י דאצטריך למילה שלא בזמנה, דאיכא מ"ד דאינה צריכה לעשותה ביום למאן (דדריש) [דלא דריש]⁵⁸ וא"ו, ובפר' הערל דריש מילה שלא בזמנה מוביום, היינו למאן דלא דריש וא"ו, דנהי דלא דריש וא"ו וא"ו בי"ת דריש⁵⁹.

לא טובלין ולא מזין אלא ביום ואיתקש טבילה להזאה. תימא דבאיזו טבילה איירי מתני', אי בטבילה שלפני הזאה, הלא היא כשירה בלילה, כדאמרין בשלהי מסכת פרה⁶⁰ הוא טובל בלילה ומזה ביום. ואי אטבילה שלאחר הזאה, הא לא משמע הכי, דהא תנן לא טובלין ולא מזין, משמע דלא איירי בטבילה שלאחר הזאה. ותו לא אשכחן שלא תהא [טבילה זו] כשירה

ובשור"ת שאג"א סי' נג ובית אפרים או"ח סי' טו אות ה. ולפי נוסח הרא"ש כאן ודאי דקאי על מילה ולא על נותר. ⁵⁶ מובא בתוס' כאן ובתוס' יבמות שם. ועי' תוס' הרא"ש יבמות שם ובס' ההשלמה. ⁵⁷ כט, א. ⁵⁸ כצ"ל לפי הענין. ⁵⁹ עי' תוס' הרא"ש קדושין [מה. מוה"ק] כט, א ובהערות שם. ועי' רקח הל' סוכות. ⁶⁰ פ"ב מ"א. ⁶¹ כצ"ל לפי הענין. ⁶² קדושין סב, א. ⁶³ שם. ⁶⁴ עי' תוס' ורשב"א בסוגיין. ⁶⁵ ב, ב. וז"ל רבינו שם ד"ה ואע"פ: וא"ת והלא ראה גדולה היא דדרשינן מיניה במגילה דמצאת הכוכבים עד עמוד השחר הוי לילה לענין כל דבר שמצותו בלילה. וי"ל דודאי לילה אבל לענין שכיבה שתהא זמנה באותה שעה, אינה אלא זכר. וכ"כ התוס' כאן. וכ"ה בתוס' הר"י שירליאון (החסיד) ברכות שם. וכן יש לפרש מש"כ התוס' שם ד"ה אע"פ: ראה גמורה אינה, דהא לא מיירי התם לענין ק"ש. ועי' תר"י ורשב"א ברכות שם. ⁶⁶ וכ"ה בפסקי הרא"ש בסוף פרקין. אולם לפנינו במשנה ליתא ולספירת העומר וכן ליתא במנחות עב, א שם הובאה משנה זו. אך נמצא כן בג' כתבי יד (שבמכון התלמוד הישראלי) מסכת מגילה כאן. וכ"ה ברי"ף ובפסקי הרא"ש כאן. אולם בפ"י ר"ח ליתא ולספירת העומר. ועי' ר"ן דמוכח דלא היה לו כן ברי"ף, [אך מעיד על נוסח זה במשנתנו], וכן ליתא ברי"ף כת"י. ועי' הלכות הרי"ף מגילה (מהדר) מכון נוה אשר י"ם תשנ"ח עמ' כב הע' מד). ומסתבר דהרא"ש היה לו כן בגמ' ולא ברי"ף, וכנראה בתוס' הרא"ש כאן. ובתוס' רבינו פרץ פסחים ב, א הביא ממנחות סו, א דספירת העומר אינה נוהגת אלא בלילה. מוכח דלא גרס לה במתני' הכא. ועי' ראבי"ה מגילה ח"ב סי' תקועא

עוד⁶⁹, דמה קצירה בלילה דאמרינן⁷⁰ נקצר ביום

אינו כשר, אף ברכת⁷¹ ספירת העומר בלילה⁷².

נמצא בשם מרן הגר"ז הלוי זצ"ל בביאור המשנה בתרומות פ"א מ"ו דערום לא יתרום מפני שא"י לברך. הרי שלכתחילה אין לעשות המצוה בלי ברכה. וה"ט משום דהברכה קבעה חכמים כחלק מהמצוה. ועי' תוס' הרא"ש ברכות טו, א שאילו ברכת המצוות היתה מהתורה הוי לעכובא. ור' להלן בשם החכמ"ש. ולפי"ז בהנך מצוות שאין חובת עשייתן בעמידה יכול לברך בישיבה. אולם מדברי הב"י או"ח ריש סי' ח נראה לכאורה שאין הדברים תלויים זה בזה, דעל מש"כ הטור: יתעטף בציצית מעומד. כתב הב"י שכ"כ בסמ"ק (סי' צב בהג"ה אות ה) וטעמא משום דגמר לכם לכם מספירת העומר דכתיב ביה בקמה פי' בקומה. והוסיף שכ"כ הר"ד אבודרהם (עמ' מה) ואורחות חיים. והוסיף בשם הא"ח דהא דגרסינן בירושלמי (ליתא לפנינו) כל הברכות מעומד, על ברכת המצוות קאמר ולא על ברכת הנהנין. מבואר דהוי ב' דברים, עשיית המצוה מעומד ילפינן בגז"ש לכם לכם (בציצית כתיב והיה לכם לציצית—ובספירה כתיב וספרתם לכם), ואלו הברכה מעומד נמצא בירושלמי כלל דקאי על כל ברכת המצוות. והיינו אף אותן מצוות הנעשות בישיבה וא"צ לעמוד בהם. [ועי' מג"א או"ח סי' ח סק"ב וסי' תרצ וחי' רע"א סי' ח. ור' מו"ק להיעבץ סי' שכ ובסדרו ב"ע קודם ברכת נט"י שחרית ועוד]. ואכן ברור שזו כוונת הב"י שהרי באורחות חיים הל' ציצית סי' כז וכח הביא ב' דעות בזה, תחילה הביא הירושלמי כל הברכות מעומד (והביא אסמכתות לזה מקראי) ואלו בסע' כח הביא בשם וי"א שרק על מצות העומר ציצית לולב מילה ושופר מברך מעומד דילפינן בגז"ש מספירת העומר. אולם לא נתבאר שם לדעה זו מהיכן ילפינן שספירת העומר ברכתה מעומד. וע"כ משום דילפינן מקצירה וממילא ה"ה הברכה. וכן מבואר באבודרהם סדר שחרית של חול (עמ' מה): וספירת העומר מעומד שנאמר מהחל חרמש בקמה וכו'. וכמו שמבואר בתוס' הרא"ש כאן. ולפי"ז צ"ל דמה שאנו מברכים על שאר מצוות מיושב כמו ברכת לישב בסוכה משום דלא קימ"ל כהך ירושלמי. אולם היה מקום לומר להיפך דברכת המצוות כולן מעומד כמבואר בירושלמי, אך המצוה עצמה יכול לעשות בישיבה, מלבד מצות ספירת העומר והלמדים הימנה בגז"ש דעשיית המצוה במעומד. ורמז לזה הנוכ"י בדגמ"ר או"ח שם שכתב דהעטיפה מעומד יליף בסמ"ק לכם מעומד, והברכה היא עפ"י הירושלמי דכל ברכת המצוות מעומד. ולפי"ז יש להעיר דמצינו הרבה מצוות שברכתן בישיבה ולא שמענו שצריכים לעמוד בשעת ברכה כגון אכילת מצה ומרור וישיבת סוכה [המג"א שם הקשה ממצות הפרשת חלה. ומש"כ ליישב שם, אינו מתאים למצוות הנ"ל]. ומה ששמענו מדברי הדגמ"ר דאפשר שהמצוה תהיה מעומד והברכה בישיבה, אלא שמבואר בירושלמי שכל ברכת המצוות

אף אלו שבישיבה, מברכין עליהן בעמידה. יעוין בחכמת שלמה או"ח שם דמסברא ידעינן שאם המצוה בעמידה, ה"ה הברכה בעמידה, דכך תקנו חז"ל דברכה כמו המצוה. ויעוין רמב"ם הל' תמו"מ פ"ז הל' כג דהספירה מעומד, ולא הזכיר בשום מקום הך הלכתא שגם הברכה מעומד. וצ"ל דמקורו של הרמב"ם בפסיקתא זוטרתא פרשת אמור, ושם מיירי רק מספירה ולא מהברכה. וצ"ע אמאי הביא זאת הרמב"ם רק לענין מצות ספירת העומר, הרי בפסיקתא זוטרתא פרשת בשלח ופרשת לך לך מבואר כן גם לענין ציצית ומילה ולולב. ויתכן שמקורו של הרמב"ם בהל' ספירת העומר לריצ"ג (עמ' קח) שהזכיר עמידה רק בספירת העומר [וכ"כ הכס"מ מקור זה]. אלא ששם כתב שהברכה בעמידה היא כלל לכל המצוות מדכתיב ויברך את קהל ישראל וכל קהל ישראל עומד. אבל כאמור הרמב"ם לא הביא דבר זה בהלכותיו. וצ"ב. אולם לקושטא דמילתא נראה דאין כונת הרא"ש כאן לברכת המצוות אלא שהספירה עצמה נקראת ברכה וכן מוכח מתוס' כאן. וראה להלן הע' 71. שו"ר בס' נדמ"ח להאדר"ת זצ"ל בקונטרס ואלה יעמדו אות טו שהעיר מברכת מצה ומרור. וכתב שצריך לעמוד בברכת ענט"י שקודם אכילת הכרפס, וע"ש באותיות יז, כ וכת. ועי' ארצות החיים סי' ח. ור' פרמ"ג או"ח סי' תלב במשב"ז סק"ג ושו"ת הר צבי או"ח ח"ב סי' קל. ומה שמצינו ברה"ט, ב דתוקעין כשהן עומדין, אינו מחמת התקיעות אלא מחמת עמידה בתפלה. ועי' רמב"ם הל' שופר פ"ג הי"ב והל' תפלה פ"ט ה"ג. 69 במנחות סו, א: יכול יקצור ויביא ואימתי שירצה יספור ת"ל מהחל חרמש בקמה תחל לספור וכו' הא כיצד קצירה וספירה בלילה. ובר"ן שלהי פסחים דמקרא דמהחל חרמש בקמה מבואר דספירה משעת קצירה וע"ש. 70 במשנה מנחות עא, א: נקצר ביום כשר. אולם להלן שם עב, א נחלקו בזה תנאים וקאמר דהסוגיא הכא דקצירת העומר בלילה, היינו דוקא בלילה ולא ביום, אחיא כראב"ש דפוסל נקצר ביום ולא כרבי דמתיר בדיעבד. ועי' תוס' כאן בשם ר"ת. 71 נראה מיותר. ובכת"י אחד ליתא ספירת. אך ברור שמדובר כאן על ספירה דומיא דקצירה ולא על הברכה, דהברכה מחמת עצמה אין דינה דוקא בלילה ויכול לאומרה סמוך לספירה אי משכחת לה שלא בלילה, קודם שאפשר לספור. ונראה דלספירה קורא ברכה וכ"ה בתוס' ד"ה כל הלילה. שו"ר בהערות הרח"י ערנרייך לאבודרהם עמ' קפז דספירת העומר נקראת ברכה בראשונים והנאני. - בר"ן שלהי ע"פ מבואר דגמרי רבנן דספירה זו היא מנין ממש בפה, משא"כ שאר ספירות שבתורה. ונראה שכן מוכח מדרשא זו שלמדים מקצירה שספירה עיקר מצותה בלילה ולא ביום, הרי שספירה היא פעולה ולא חישוב הזמן גרידא דסגי במחשבה. ועי' העמק דבר ויקרא כג, טו ודוק. 72 לפי"ז אם שכת

ובהלכות מנחות כתב [בשם] מר יהודה גאון⁷³, דהיכא דלא מנה ספירת העומר בלילה קמא⁷⁴, דלא לימני בשאר לילות כלל, מ"ט משום דכתיב שבע שבתות תמימות⁷⁵, ומדטעה שוב

דמשנתנו עיקר דכל הלילה כשר לקצירת העומר. הרי דס"ל דספירה שוה לקצירה אף אם לא גרסינן במתני' הכא ולספירת העומר. וכן מבואר מדברי ר"ת בתוס' כאן ד"ה כל הלילה. אולם מש"כ הרא"ש פסחים שם בשם בה"ג שאם הפסיק יום אחד ולא ספר שוב אינו סופר דבעינן תמימות. היינו דלא ספר לגמרי אף ביום. דין זה לא נמצא בה"ג, לא בהל' עצרת ולא בהל' מנחות. וכן הביאו התוס' כאן ומנחות סו, א ד"ה זכר בשמו. וראה להלן. ובהגהות הגרי"ז שטרן לבה"ג הל' עצרת [מה. מ"ן] אות א כתב שנשמט כאן דין זה שהביאו הראשונים בשם בה"ג. ובהגהות בן אריה העיר: כעת לא מצאתי זה מבואר בבה"ג שלפנינו. וכן העיר השו"מ המובא להלן הע' 81. ועי' בהגהות הגרי"ז שם. [ועי' מאה שערים לריצ"ג הל' ספירת העומר ב' נוסחאות בדברי בה"ג וכמדומה שבנוסחא הראשונה יש השמטה. ועי' טור או"ח סי' תפט בשמן]. ונראה שדברי ר"י כאן מוסבים על דברי בה"ג אלו שהביא הרא"ש, שהרי גם רב יהודאי גאון מודה שבשאר ימים אם לא ספר בלילה סופר ביום. וכ"ה ברא"ש פסחים שם שאחרי שהביא דברי בה"ג שאם דילג יום שוב אינו סופר, הביא בשם ר"י שהשיג על כך דכל לילה מצוה בפני עצמה היא. ור' בהערה הבאה. ועכ"פ יוצא שנחלקו בגדר תמימות שלדעת בה"ג רק אם חיסר ולא ספר יום אחד כלל בין ביום הראשון בין בשאר ימים לא הוי תמימות, אבל אם לא ספר בלילה - אף בלילה הראשון - אם ספר למחרת ביום הוי תמימות. ולדעת רב יהודאי גאון תמימות קאי רק על ספירה בלילה הראשון דל"מ אם ספר למחרת ביום. משא"כ בשאר לילות דמהני אם ספר ביום. וכן מצאתי מפורש בפסקי פסחים כת"י לחכם קדמון הלוא הוא רבינו מתתיהו בר משולם אשטורק בסו"פ ע"פ זו"ל: ורב יהודאי זו"ל כתב שמי שלא מנה עומר לילה ראשונה שוב אינו סופר, ובשאר הימים אם לא ספר בלילה סופר ביום. ורה"ג זו"ל סובר שאף בלילה הראשונה אם לא מנה בלילה ימנה ביום. וכן כתוב בהלכות גדולות. וכתב החכם הנ"ל שהם סוברים שאם שכח יום אחד ולא ספר כלל שוב אינו סופר שאנו צריכים שיהיו תמימות. אבל בתוס' כתבו שאם לא ספר בלילה אינו סופר כלל אותו יום שעיקר הספירה בלילה היא, ואע"פ שעבר יום אחד ולא ספר סופר מכאן ואילך. ע"כ. ודוק. ועי' מאה שערים לריצ"ג הל' ספה"ע בשם רה"ג שהשיג על רב יהודאי גאון. ובתניא רבתי סי' נ דמברך בלילה שני אם שכח בראשון משום דתמימות לא נאמר אלא בשבועות. [וכ"ה פשטיה דקרא. ור' בהע' הבאה]. ועי' אמרי מהרש"ח שם. וראה שו"ת אהלי אהרן סי' ב ובפי' הגרי"פ לספר המצוות לרס"ג ח"א סי' נא שהאריכו בזה.

לספור בלילה הפסיד המצוה וא"י לספור ביום. ובתוס' מבואר יתירה מזו דאפי' למ"ד נקצר ביום כשר בדיעבד, א"י לספור ביום אפי' בדיעבד. וראה בהערות להלן. ⁷³ מובא בבה"ג הל' מנחות סי' עא בסופו. [אגב, מצינו כן גם לעיל שם בהל' ברכות: אקשו ליה רבנן למר יהודאי גאון. ועי' "הצעה" שבראש הספר לרבי יהודה הלוי סגל מפרנקפורט]. ור' ר"ן שלהי פסחים דמר יהודאי גאון לחוד ובה"ג לחוד ולכן הוספנו כאן "בשם". ⁷⁴ מדברי ר"י להלן מוכח שהבין בדעת בה"ג דאין כוונתו לומר שרק אם לא ספר בלילה הראשון לא הוי תמימות, אלא ה"ה בשאר לילות. וכן הבינו בתוס' שלפנינו ד"ה כל הלילה והביאו בשמו להדיא שאם שכח לילה ויום לא ימנה עוד בברכה. ופשוט הוא גם מסברא, משום דתמימות קאי על כל הימים דמהיכי תיתי לחלק בין יומא קמא לשאר ימים. ובפרט דתמימות דקרא קאי אשבועות, וא"כ היה צריך להיות שאם דלג יום אחד מתחלת כל שבוע לא הוי תמימות. ופשוט דאי בעינן תמימות לא יעלה על דעת דקאי רק על הלילה הראשון של השבוע ולא של הימים, אלא כל הימים שוים, ואם חסר אחד מהם תו ל"ה תמימות. עי' בהגהות הגרי"ז שטרן לבה"ג שם. [ושמא האחד נתהפך לקמא. אלא שמהמשך שם נראה לכאורה לא כן. ור' הע' 75. שו"ר שהאריך בזה בשו"ת ראשי בשמים או"ח סי' כז ע"ש. ור' ס' הפרדס ש"ט פי"ז סי' הן]. [ועי' פני"פ עה"ת מה שפירש תמימות דקרא דכתיב בשבועות ולא כתיב בימים דלא נימא דמקצת שבוע ככל השבוע, לאפוקי מדעת הצדוקים ואכ"מ. ור' בהערה הבאה מתניא רבתין]. ⁷⁵ ע"כ מדברי רב יהודאי גאון שם זו"ל: מר רב יהודאי גאון הכי אמר היכא דלא מנה עומר לילה קמא לא מאני בשאר לילותא, מאי טעמא, דבעינן שבע שבתות תמימות (ולילות) [צ"ל: וליכא. וכ"ה בה"ג מהדורת הרב הילדסהיימר]. אולם לפני הרא"ש כאן לא היה לא לילות ולא ליכא. וכן אינו בר"ן שלהי פסחים שמביא ג"כ דברי רב יהודאי גאון. אולם בריצ"ג הל' ספירת העומר כנוסח מה. הילדסהיימר: וליכא. ונוסף שם: אבל בשאר לילותא היכא דלא מנה מאורתא, מאני ביממא ושפיר דמי. וכ"ה בה"ג שם. ועי' ר"ן פסחים שם שהביא כל דבריו. ולפי"ז דברי רב יהודאי גאון הם כסתמא דמתני' במנחות עא, א דנקצר ביום כשר, וה"ה לענין ספירה כן, שאם לא ספר בלילה סופר ביום (ולענין ברכה ראה להלן). ושמא רב יהודאי גאון לא גרס במתני' הכא ולספירת העומר. אלא שבלילה הראשון יש דין של תמימות ולא משום שלמדים מקצירה. אולם הרא"ש פסחים שם הביא דברי בה"ג דלהלן שאם לא ספר בלילה סופר ביום. והעיר דסתמא

אינן תמימות⁷⁶. ואין נראה הכי לר"י⁷⁷ משום דקי"ל דספירת ימים אינן מעכבות זו את זו⁷⁸. אלא הכי הילכתא, דאם לא בירך אדם בלילה, דמני למחר בלא ברכה⁷⁹. ובהלכות עצרת⁸⁰ כתב דהאי דאינשי מאורתא, מברך למחר⁸¹. וכן הנהיג ר"ת⁸².

תפלת המוספין כמוספין שויה רבנן. וק"ל דאמרינן תפלת המוספין כמוספין היאך קאמרה מתני' דבכל היום זמנו, והתניא דמוספין אינן

קריבין לאחר תמיד של בין הערבים, שנאמר והקריב עליה חלבי השלמים. ודרשינן⁸³ עליה השלם וכו', וא"כ היכי קאמר כל היום. (ונראה דלפיר"ת וכו') וי"ל דהכשר מוספין כל היום אלא שדבר אחר מעכבן.

[כא, א] ובאכילת פסחים. כדמפרש בערבי פסחים⁸⁴.

הדרן הקורא את המגילה

76 נראה כוונת הרא"ש שאם טעה וחסר יום אחד שלם אינן תמימות. ורק לפי"ז מוכן המשך הדברים. וכ"כ התוס' כאן בשם בה"ג. וראה בהערה הבאה מתוס' מנחות ומרא"ש שלהי פסחים. 77 בתוס' מנחות שם הביאו דברי בה"ג שבהערה הקודמת וכתבו ולא יתכן. והיינו מטעמא דר"י. אולם לא נמצא מפורש דבר זה, דימים אינם מעכבים זא"ז. ומדברי התוס' בסוגיין דחידשו דבעינן תמימות לעיכובא, אם היה באיזה שהוא מקום טעם זה, הו"ל להקשות סתירה. ובאור"ז ח"א סוס"י שכט מסתפק אם תמימות מעכב ומסקנתו דמעכב. ולא הזכיר הך קימ"ל שכתוב בתוס' הרא"ש כאן. ונראה דכוונת ר"י מדמברכינן על כל יום ויום בפנ"ע מוכח כן. וכ"ה בשם ר"י ברא"ש שלהי ע"פ: ואין נראה לר"י דכל לילה ולילה מצוה בפני עצמה היא. הרי דהבין כן מסברא. ולא עלה על דעתם לומר בדעת רב יהודאי גאון דשאני ספירת היום הראשון משאר ימים, ור' לעיל בהע' 75, ולהלן הע' 79. ועי' מרדכי כאן סי' תתג ור"ן שלהי פסחים, ובחי' הרשב"א והריטב"א כאן. ועכ"פ מבואר בתוס' מנחות שם ורא"ש סו"פ ע"פ דר"י לא קאי ארב יהודאי גאון אלא על בה"ג שדילג יום אחד מעכב. ונראה שגם בה"ג מודה שכל יום מצוה בפנ"ע, ולכן תקנו חז"ל לברך כל יום, אלא דס"ל דבעינן צירוף הימים שכל יום יצטרף לחבירו. [אגב, במקור חיים [לבעל חות יאיר] סי' תפט כתב דקשה בעיניו מנעוריו לברך מ"ט ברכות על מ"ע אחת ואין לנו כיוצא בה. ועי' רבינו מנוח הל' חו"מ פ"ז סוה"ז והבין]. 78 במנחות סו, א איתא אימתי הן תמימות בזמן שאתה מתחיל לימנות מבערב. ובריצי"ג הל' ספירת העומר דהוי רק לכתחילה ולא בדיעבד ע"ש. וע"ש שהביא בשם רס"ג כר' יהודאי גאון ושרה"ג פליג עליהו. 79 היינו ביום, וכ"כ הרא"ש פסחים שם. דמבואר שם דקימ"ל כסתמא דמתני' הכא דנקצר בלילה פסול. וצ"ע דא"כ ספירה של יום אינה ספירה דומיא דקצירה. ושמא י"ל דאה"נ דמצות ספירה אינו מקיים ביום ולכן אינו מברך, אלא כדי שיוכל להמשיך למנות בשאר ימים שיהיו רצופים צריך למנות ביום. אבל מצות ספירה של כל יום היא

רק בלילה ולא ביום. ושמעתי מהגר"ז גולדברג שליט"א ראה לזה מדברי החינוך מצוה שו' כ"ה בדפו"ר ויניציה רפג ובשאר דפוסים אינון במש"כ בשם מוריניו שבדורינו שמי ששכח ודילג יום אחד יכול להמשיך למנות ע"י שיאמר אמש היה כך בלא ברכה. הרי דמשכחת לה ספירה שלא מקיים בה מצוה, אך מהני כדי שיוכל להמשיך לספור בברכה. וכ"ה בריצי"ג שם בשם רה"ג. [וכמובן שיש בזה נפ"מ גם לגבי קטן שהגדיל בימי הספירה והבין]. 80 בה"ג סי' יב. והיינו אף בלילה הראשון, וכ"ה בר"ן שם. 81 היינו שממשיך לספור בשאר לילות. ובמנחה טהורה (להרב אג"ן) מנחות סו, א האריך בזה וע"ש במש"כ בשם שו"ת ריח שדה סי' ה. וכאמור אין כאן סתירה אלא הן ב' נוסחאות שונות בדברי בה"ג וראה להלן בהע' 82. ובתוס' כאן בשם בה"ג דהיכא דאינשי לברך בלילה ימנה למחר היינו ביום בלא ברכה וכן הלכה. ועי' עונג יו"ט סי' מג שר"ל בדעת התוס' מנחות סו, א ורמב"ם הל' תמו"מ פ"ז הכ"ג דסופר ביום בברכה. וכ"מ במאירי כאן. וכ"כ המשנ"ב סי' תפט בשעה"צ סקמ"ג בשם שו"ת משכנות יעקב סי' קמא. ועי' שו"ת שו"מ מהדו"ד ח"ג סי' קכו ד"ה עוד שהאריך בבירור שיטת בה"ג ור"ת. ואלו בשם הלכות עצרת הביאו שאין לברך ולספור ביום, ואלו ברא"ש שלהי ע"פ בשם בה"ג שאף יכרך ביום. ומש"כ התוס' במנחות בשם בה"ג שסופר ביום, צ"ל היינו בלא ברכה דאל"כ סתרי דבריהם אהדדי. או שמא ס"ל כהרא"ש בד' בה"ג. או דהוי ב' נוסחאות שונות בבה"ג. ועי' רש"ש. ועצ"ע בזה לעה"פ. 82 ר' בתוס' כאן בשם ר"ת לענין ספירה ביום. ועי' תוס' מנחות סו, א ד"ה זכר למקדש בשם ר"ת. ובסה"י לר"ת בזה"ח סי' תי הביא בשם ה"ג שאם לא מנה בלילה ימנה למחרתו היינו ביום ודחאו ממשנתינו. וכמבואר בתוס' בשמו. ועי' הלכות פסוקות לרב יהודאי גאון שלהי הל' פסח ובהערה י שם. ועל הנוסחאות השונות שבראשונים בדברי בה"ג, ר' הלכות גדולות הל'סהיימר ח"א הל' ספירת העומר עמ' 298-299 ובהערות שם. 83 פסחים נח, א. 84 קב, א.